

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociațiunii SOLIDARITATEA*, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș) Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru, (Buteți), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherța), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Farnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Grănișterul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Vesteti), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediano, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Sylvania Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vascău), Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorie.

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

REDACTATĂ DE:

BIROUL „SOLIDARITĂȚII”

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanșurile după tarif special.

Repartizarea datoriilor publice austro-ungare antebellice.

(Stărsșit.) BCU Cluj / Centr

Din un expozeu al Ministrului Beneș, ținut în prima jumătate a lui Decembre 1922, în Comisiunea pentru afacerile externe a Senatului ceho-slovac, rezultă, că Comitetul, însărcinat de Comisiunea de reparațiuni cu pregătirea unui proiect, relativ la repartizarea datoriilor publice austro-ungare antebellice, și-a terminat lucrările, satorind coeficienții, ce ar reveni singuraticilor state interesate. In expozeul său, Beneș arată, că, din datoria negajată a Austriei, s'a satorit pentru Ceho-Slovacia aproape 42%, pentru Austria 36%, iar pentru celelalte state interesate (Jugo-Slavia, Italia) restul de 22%¹⁾. Tot asemenea arată, că din datoria negajată a Ungariei, acesteia i-ar reveni 50%, Ceho-Slovaciei 17%, iar României și Jugo-Slaviei 33%.

Datoria negajată a Austriei — fără blocul ungar din datoria comună²⁾ — face 8.5 miliarde, iar cea gajată 2.5 miliarde. Datoria negajată a Ungariei, inclu-

siv blocul ungar din datoria comună, face aproximativ 7.25 miliarde³⁾, iar cea gajată 0.467 miliarde.

Din informațiuni particulare ce avem — guvernul nostru până în prezent n'a dat nici o lămurire în această privință — României i s'a proiectat 1.6% din datoria negajată a Austriei și 23% din cea a Ungariei. Afară de aceste cvote ne vor mai reveni acele părți constitutive ale datoriilor gajate austriace și ungare, cari privesc bunuri respective gajuri, trecute cu teritorul în posesiunea statului român, ca de ex. împrumutul pentru calea ferată Arad—Timișoara de 10.262 milioane, împrumutul pentru Porțile de fer de 42.6 milioane și o cvotă din suma de 363.36 milioane, folosită pentru rescumpărarea rețelei de căi ferate ale Societății austro-ungare etc.

Repartizarea de care vorbim este numai un proiect, relativ la care statele interesate au fost invitate să-și prezinte observările lor. Desigur, fiecare dintre aceste state vor fi protestat împotriva cvotelor, ce li s'au proiectat. Beneș, în expozeul de care amintim, a anunțat deja, că cvota satorită pentru Ceho-Slovacia este extrem de exagerată și va cere redu-

¹⁾ Repartizarea se pare, că s'a făcut pe baza veniturilor financiare dintre 1911—1913, dar, probabil, aplicându-se anumiți corectivi. Numai așa ne putem explica diferențele ce se arată aici față de calculul nostru, dat în nota 11 „Moștenirea austro-ungară”.

²⁾ Sub blocul ungar din datoria comună se înțelege partea Ungariei din datoriile publice ale imperiului austriac, contractate înainte de dualism, între anii 1849—1867. Totalul acestor datorii este de 5.020 miliarde, din care partea Ungariei, adică blocul ungar face 1.348 miliarde.

³⁾ Datoria totală a Ungariei, inclusiv blocul ungar, face 8.418 miliarde. Din această sumă datoria gajată în mod expres este 0.467 miliarde. Ar rămănea ca datorie negajată 7.951 miliarde. Suntem informați, că datoria flotantă de 0.701 miliarde n'a fost admisă la repartizare din motiv, că e constituită din bonuri de tezaur, cari fuseseră scadentă în 1914—1916, pe care Ungaria era datoare să le achite. Neachitându-le, Comitetul de repartizare le-a lăsat în sarcina Ungariei. Luând în considerație această hotărîre, rămănea ca datorie negajată de repartizare suma de 7.25 miliarde.

cerea ei. Austria, la rândul ei, susține, că maximul cvotei cu care poate fi grevată este 20 %. Ungaria consideră cvota de 50 % ca a doua parte a tragediei sale, iar guvernul nostru — după cât am auzit — încă a protestat împotriva cvotelor numite mai sus.

Admițând, că proiectul de repartizare va fi aprobat de Comisiunea de reparațiuni, atunci ne va reveni din datoria austriacă negajată o sumă de 138 milioane, iar din datoria ungară 1 miliard 805 milioane. O sumă enormă, și ca cifră, și ca valută. Special, ca valută.

Am arătat în cele precedente, că ce privește valuta, în care vor trebui rambursate vechile titluri ale datoriilor din chestiune, situațiunea devine foarte gravă îndeosebi pentru statele, care dețin în teritoriul lor titluri austriace și ungare în sumă mai mică decât cotele părți, ce li se vor atribui. Și aceasta din cauză, că — după felul cum se interpretează dispozițiunile tratatelor de pace — rambursarea titlurilor din interiorul hotarelor lor, statele succesoare sunt suverane a o face cum vor crede de bine. Ele o pot face în moneda lor națională. Diferențele, ce le lipsesc însă trebuiesc rambursate în condițiuni determinate de tratatele de pace, condițiuni foarte grele și oneroase.

Din acest punct de vedere noi stăm cât se poate de rău, mai rău poate decât ori și care alt stat succesor. La noi în țară abia s'au găsit 350 milioane titluri din vechea datorie publică austriacă și ungară, astfel că va trebui să remitem Comisiunii de reparațiuni titluri pentru o diferență de cca. 1 miliard 450 milioane, în condițiunile și valutele stipulate în tratatele de pace.

Ne va rămânea deci — pe lângă datoriile gajate — să remitem Comisiunii de reparațiuni titluri noi în suma de cca 1 miliard 450 milioane. Valutele, în care vom trebui să emitem aceste titluri vor fi — până la normalizarea valutei noastre — o sarcină grozavă. Căci să ne gândim de ex. numai la cota parte din rentele de aur austriace și ungare, ce ne vor reveni și care cote părți fac (18·7 mil. din datoria Austriei și 347·3 mil. din cea a Ungariei) la un loc 366— milioane. Dobânzile de 4% ale acestei sume vor trebui plătite în dolari sau lire sterlinge, după paritatea dintre aceste monete și coroana austro-ungară în Iulie 1914, ceea ce însemnează, că vor trebui plătite în lei aur. Va trebui deci să plătim anual 14·6 mil. lei aur, adică pentru 400 milioane lei hârtie de azi. Evident, că o astfel de sarcină am putea-o acoperi numai prin noi imprumuturi în valute străine normale. Urmează în al doilea rând titlurile emise original, pe lângă valuta de coroane, și în valute străine, care de asemenea vor trebui echivalate și plătite, în ce privește dobânzile, în aceste din urmă valute, după raporturile anterioare războiului. Suma

ce ne-ar reveni din acestea face pentru noi numai la datoria ungară peste 200 milioane. Nu vom uita renta de argint, la care dobânzile trebuiesc plătite în acest metal, și care face pentru partea noastră cca. 38— milioane. În fine nici cu privire la partea cea mai mare ce ne revine din datoriile Austriei și Ungariei, la cele în valută de bancă, adică în coroane, nu e exclus să fim expuși la surprize și să fim obligați a le rambursa pe un raport mai oneros ca cel luat de bază la rambursarea biletelor băncii austro-ungare. Numai când nam ajuns la realitatea tuturor acestor sarcini, ne vom putea da seama de păcatul cel mare ce s'a făcut atunci, când s'a făcut cu neputință sporirea stocului nostru de titluri austro-ungare antebellice.

Un document istoric.

— Circulara Băncii Naționale a României. —

De câte-va zile presa este alarmată de gazetele din București pe tema unei circulare a Băncii Naționale a României, circulară calificată cu epitetul: „*document insolit în toată puterea cuvântului și al cărui precedent nu l-am putut descoperi* (adecă „Argus”) *nici în țară nici în străinătate*”, „*act intempestiv*” (tot „Argus” 4/1), „*în afară de uzurile financiare din ori-ce, țară*”, „*act nedrept*”, „*act periculos*”, „*act regretabil*” (vezi „Universul” 7/1.)

Alte gazete au publicat chiar textul circularei, fără comentariu.

Discuția asupra chestiunii fiind abătută însă în direcție păgubitoare, credem, că facem un serviciu băncilor noastre, dacă publicăm aici, mai ales pentru posteritate, textul autentic al circularei. N'am fi făcut-o, dacă presa nu ne-ar fi dat ocazie la aceasta.

Cetind textul circularei, liber este ori-ce om cu judecată a-și forma o părere. În general și în principiu ne permitem numai o singură observare: *circulara a fost necesară*.

Nu încapă discuțiune asupra punctului, că Banca de emisiune este în drept a face operații de scont, adică a acorda și a detrage astfel de credite, pentru motive bine determinate. Detragerea creditelor însă, ca ori-ce denunțare de credit nu poate fi calificată decât cu epitetul de „necesară”. De aceea credem, că circulara era necesară. Ea cuprinde pe scurt: ab-

zicerea creditelor de scont pe seama băncilor, cari se găsesc între condițiile descrise pe larg în circulară.

Astfel discuția pe tema de „competență” este cu totul deplasată. Din contră, pe tema de necesitate, discuția este tocmai la loc: nu se poate detrage un credit fără denunțare sau abdicere prealabilă. Cum cambiile admise la scont au scadențe de maximum 100 zile, este evitent, că abdicerea Băncii Naționale nici nu putea fi mai lungă de 3 luni, un termen, care se înțelege, de sigur, la ziua scadenței proxime după trei luni, pentru fiecare caz în parte.

Ce privește însă reglementarea condițiilor pentru operațiunile de bancă, deși executarea circularei, prin repercusiune, poate contribui la aceasta în măsură considerabilă, totuși credem, că soluția completă este numai pe calea convenției interbancare. Până când majoritatea băncilor nu stabilește prin convenție condițiile operațiunilor, până atunci nu se va putea introduce o ordine completă în creditul public și avem convingerea, că o astfel de convenție interbancară nu poate avea caracterul de cartel.

Înțelegem, că actul Băncii Naționale era necesar, nu credem însă, că va fi suficient pentru înstăpânirea unei ordini în viața de credit. Căci există și astăzi bănci, cari nu beneficiază de credite de scont la Banca Națională și numărul acestora se poate mări, eventual, prin executarea dispozițiilor din circulară. Acestea toate scapă de efectul repercusiunii și pot continua operațiunile lor cu dobânzi nelimitate. Or, este departe de noi gândul, că condițiile determinate prin circulara Băncii Naționale pentru detragera creditului de scont, 18⁰/₀ — 30⁰/₀ — 40⁰/₀, ar putea fi folositoare vieții de credit, sau poate indispensabile, cum crede „Argus” și alte gazete, apropiate de interesele economiei naționale numai prin taxe de abonamente și inserțiuni.

Susținem numai, că distanța dela „foenus unctarium” până la „foenus nauticum” se poate reduce mai cu efect prin o convenție interbancară, mai cu efect chiar decât prin sancțiunile legii penale pentru delictele determi-

nate sau intenționate prin legea despre uzură. În părțile noastre este cunoscută și o astfel de lege.

Iată și textul autentic al circularei adresate de Banca Națională a României către președinții consiliilor de administrație ai băncilor, cari beneficiază de credite de scont.

No. 76.545

București, 20 Decembre 1922.

Domnule Președinte!

Revizuiind conturile și creditele de scont deschise diverselor instituțiunii de Bancă și cursul acestui an, am făcut următoarele observațiuni asupra unei stări de lucruri, care, părăndu-mi-se dăunătoare creditului public în genere, am socotit necesar a atrage atențiunea D-V. asupra lor, și, în cazul, când instituțiunea D-V. s'ar găsi în vre-una din împrejurările, ce citez, să binevoiți o lua urgente măsuri de îndreptare.

1. *Cele mai mult din instituțiunile de Bancă percep dobânzi, cari, ori cu atât bunăvoință s'ar privi, le socotesc de uzurare. Așa de pildă se iau dobânzi între 10—12⁰/₀ anual și în plus un comision de 1/4⁰/₀ trimestrial până la 1/4⁰/₀ lunar asupra totalului coloanei debitoare, ceea-ce adesea face, că acest comision întrece cu mult 1/2⁰/₀ trimestrial. Peste acestea se mai percep adesea un comision special de incasare de 1/4⁰/₀ și o sumă fixă de 24—40 lei de fiecare 20 sau 25 Kg. de marfă gajată; iar pentru sfârșit se mai adaugă și taxa pe cifra de afaceri de 1⁰/₀, care nu poate fi legală de cât în sarcina împrumutătorului, căci e vorba de afacerea lui, nu a împrumutătorului.*

În alte împrejurări am văzut contracte pentru 9,000.— Lire sterline, dispunând perceperea a 9⁰/₀ anual, 1⁰/₀ comision lunar, și în plus o garanție de 6,000.000.— Lei (contravaloarea la cursul zilei acelor 9.000.— L. st.) aceasta fără dobândă în mâna împrumutătorului.

2. *Instituțiunile din București, în raporturile lor cu instituțiunile de Bancă din provincie, percep un procent, care variază între 10—12⁰/₀ plus un comision de 1/4⁰/₀ trimestrial asupra totalului coloanei debitoare, egal în realitate cu cel puțin 1/2⁰/₀ și în plus impozitul pe cifra de afaceri. Și această procedare mi se pare nedreaptă, că dacă în aceste condițiuni Banca din București percepe 13—14⁰/₀ anual, celei din provincie va trebui*

să i se permită să perceapă cel mai puțin 17—18⁰/₀.

Ori aici stă o nedreptate, căci între dobânda de 6⁰/₀ taxa scontului Băncii Naționale și cei 18⁰/₀, presupuși, că i-ar lua Banca din provincie dela particularii în nevoie de bani, Banca din București percepe 8⁰/₀, iar cei din provincie 4⁰/₀, pe când riscurile sunt toate asupra Băncii din provincie. În adevăr va trebui, ca aceasta să ajungă la insolvabilitate, pentru ca paguba să treacă asupra Băncii din București.

Și mai ales ori cum, acest sistem îngreunează dobânda, ce plătește particularul.

Cunosc obiecțiunile, ce fac aproape toate instituțiunile de Bancă, privitor la mărirea dobânzilor, motivând-o de mărirea salariilor personalului și celelalte cheltuieli, și de sigur, că acestea aduc cu ele o scumpire a procentelor, însă nu e mai puțin adevărat, că ea nu se poate urca la proporțiile uriașe ce a început să ia.

3. Din această cauză, îmi permit asemenea, în mod cu totul colegial, a atrage atențiunea D-V. asupra sistemului întocmirii bilanțului, în care cred, că ar trebui căutată o mai normală repartiție de dividende pentru acționari, care în unele cazuri se pare, că a dat loc la un concurs de întrecere între diversele instituțiuni de bancă, iar în altele abia s-a putut obține pentru acționari un dividend ceva mai urcat ca dobânda legală.

Să se reducă asemenea într-o proporție mai prevăzătoare pentru necesitatea mării rezervelor dictată de împrejurări, tantiemele și diversele alocațiuni ce se plătesc administratorilor, directorilor și procuriștilor, cari ating cifre, ce prin ele înși-le pot constitui însemnate capitaluri pentru cei ce le primesc, când ele nu trebuiesc a fi considerate decât ca venituri necesare traiului și unei reduse economii pentru dânșii.

Din acest punct de vedere, ele sunt o sfi-dare pentru funcționarii instituției de bancă care le plătește, și pentru ori-ce funcționar retribuit cu luna sau anul, împingând prin judecata prin comparație pe ori-cine la solicitarea de salarii din ce în ce mai mari.

Am impresiunea, că ați înțeles și D-V. mobilul intervențiunii mele pe lângă D-V. El nu este decât dorința de a nu vedea că banul, ce cu destulă bunăvoință Banca de emisiune îl pune la dispoziția instituțiunilor de bancă, să fie speculat în așa condițiuni, în cât prețul său de locațiune pentru cel ce are în ultima

analiză nevoie de el pentru punerea în producție să ajungă de 5 și 6 ori peste taxa scontului nostru.

Apoi grija ce fie-care trebuie să avem, ca viața să meargă nu urcându-se în scumpete, ci estenindu-se, mă fac să cred, că ați văzut și D-V., ce importanță are, dobânda capitalurilor puse în producție, și că și de cuantumul ei depinde în bună parte greul dus de toți prin scumpirea traiului. Aceasta rezultă cu atât mai evident, dacă veți cugeta, că tot necesarul vieții, deia producător până la consumator trece prin o serie de intermediari, cari la rândul lor socotesc procentele capitalului ce întrebuințează tot pe aceste baze.

Țin, ca odată cu observațiunile și impresiunile mele și luând în considerațiune situațiunea ce se crează prin dobânzile uzurare ce se percep, să Vă aduc la cunoștință, că s'a luat de către Consiliul de Administrațiune al Băncii Naționale hotărârea a lichida conturile instituțiunilor ce V'am descris, după cercetările ce vom face trei luni după data prezentei.

Sperăm însă, că fiecare se va convinge de necesitatea, care ne-a împins a interveni și că nu vom fi nevoiți a executa această hotărâre.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Președinte, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

Guvernator, M. Oromulu m. p.

Tot ce mai putem spune la această circulară, ajunsă în publicitate prin alții, este, că pentru băncile românești din Ardeal, cari de o jumătate de secol au aplicat în majoritate 1⁰/₀—2⁰/₀ peste scontul Băncii de emisiune, circulara poate fi considerată ca un document istoric despre modestia lor tradițională. Sub alt aspect nici nu le privește. v. vi.

Rugare către abonenții noștrii restanțieri.

Ajunși la sfârșitul anului, rugăm cu stăruință pe onor. noștrii abonenți restanțieri, particulari sau bănci să binevoiască a-și achita fără amânare atât restanțele de abonament cât și taxele de inserțiuni pe anii trecuți și anul curent.

ADMINISTRAȚIA.

Comerțul exterior al Franței.

Balanța comercială a primelor 11 luni din 1922, se soldează printr'un deficit de trei miliarde, 114 milioane franci față de un deficit de numai un miliard, 412 milioane pentru epoca corespunzătoare din 1921.

Valoarea totală a mărfurilor exportate în această perioadă este de 17 miliarde, 863 milioane iar a celor importate 20 miliarde, 977 milioane.

În perioada corespunzătoare din 1921, traficul a fost de 19 miliarde, 490 milioane la import și 18 miliarde, 78 milioane la export.

Important de remarcat este că față de 1923, sporul înregistrat la cantitatea mărfurilor importate și exportate — sporul valorii neputând forma baza unei concluzii din cauza deprecierei francului — este suficient de important, variând între 5 și 15 la sută.

Batera monedei sunătoare.

Comisiunea instituită de ministerul de finanțe pentru studierea baterii de monede metalice de 1, 2 și 5 lei, în urma discuțiilor ce au avut loc în sânul ei până acum, a hotărât ca monedele metalice pe care statul intenționează să le bată să fie bătute în țară, fie la școala de meserii din București: fie la una din marile uzini din țară.

În acest scop, mașinile ce eventual vor lipsi se vor aduce din străinătate.

Se va bate deocamdată: două sute milioane monetă de un leu, o sută de milioane monetă de doi lei și monetă de cinci lei pentru o valoare ce rămâne să se fixeze.

Monedele se vor bate dintr'un aliaj de bronz și aluminiu.

În vederea emisiunilor viitoare comisiunea e de părere, că statul trebuie să procedeze la înfăptuirea unei monetării proprii și permanente și în acest scop va elabora un proiect pe care-l va supune guvernului.

Cruțarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la chel-tutala, ce vi-o pretind ei.

„Cine are urechi de auzit, să auză“, a zis Mântuitoru. Cine are ochi de văzut, să vadă, că „Revista Economică“ este singura foale românească luptând, pentru a solidari-zare forțelor românești.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

„Coroana“ institut de credit și economii s. a. în Cluj și-a încheiat bilanțul la 31 Decembrie a tr. la active de 3 milioane lei cu un profit peste 141.000 lei. Adunarea generală e fixată pe 21 Ianuarie, divi-denda formează 10%.

Sericicultura Basarabiei. În Basarabia s'a ajuns dela 12.215 crescători de gândaci — câți erau în 1913 la abia 789, câți au rămas în 1921. În acelaș timp, și mătasa — care, înainte de război, ajungea la o cantitate de 68.288 kgr. — au tot scăzut, odată cu mătăsăriile, care au ajuns dela 267 — câte erau în 1913 — la 161 în 1921.

Numărul vagoanelor. Parcul nostru de vagoane se compune din 85.000 dar din care nu circulă de cât 40.000. Celelalte sunt defecte și stau pentru a fi reparate.

Ministerul de Finanțe a acordat un credit de 1 miliard pentru repararea lor, din bugetul anului viitor.

Agricultura în Ungaria. Economistul ungar Eduard Palyi a supus guvernului un proiect de colo-nizare agrară cu germani.

El își justifică planul, astfel:

Randamentul cultural de cereale în Ungaria este în medie de 11—12 chintale de hectar, pe când în Germania — deși pe un sol de calitate inferioară -- randamentul este aproape dublu.

Suprafața arabilă a Ungariei cuprinde circa 85.000 hectare, din care aproape nouă mii hectare sunt teren inundabil și cinci mii hectare sunt cu totul negli-jate.

Ungaria să ceară Germaniei ca să trimeată un număr de specialiști și materialele chimice necesare pentru sporirea producției iar în schimb Ungaria va da Germaniei, pe lângă remunerarea muncii și materialelor furnizate, un drept de opțiune asupra surplusului de cereale astfel obținut.

O urcare a prețurilor cu 50 la sută în curs de un an: După datele Biroului Central al Asociației patronilor din Ardeal, dela 29 Decembrie 1921 până la 28 Decembrie 1922 prețurile articolelor de primă necesitatea au suferit o urcare de 50 la sută.

Scăderea coroanei ungare. Cercurile financiare ungare atribue noua scădere a coroanei, la Zürich știrilor ce sau răspândit în străinătate, că, cota re-parațiilor fixată Ungariei s'ar fi mărit.

Financiaril unguri susțin că această scădere a coroanei ungurești se datorește unei operațiuni greșite a ministrului de finanțe ungar, care a achitat de cu-rând o datorie în străinătate în valută ungară în loc să o fi făcut în valută străină.

Cenzură la bursa din Budapesta. Centrala devizelor din Budapesta, a hotărât, în ultima ședință, să introducă cenzura la bursă, pentru a nu se mai face abuzuri cu valutele străine.

Valuta la grâu. Senatul universitar din Budapesta a fixat taxa școlară pentru semestrul viitor la prețul unui chintal de grâu.

Dolari falși în România. Poliția din Budapesta a descoperit Sâmbăta trecută o organizație de falsificatori de dolari. Șeful organizației se numește Steinfeld Moritz, care avea ca ajutor pe lângă câțiva agenți de plată și bursă, și un detectiv.

Falsificatorii aveau 14 clișee a câte zece dolari, foarte bine imitate. Organizația avea agenții, după declarațiile arestaților în București, Cluj, Viena, Praga, Bratislaw, Koșice și Belgrad.

Din clișeele false, nu au ajuns în mâinile autorităților ungare de cât patru, celelalte se presupune că sunt ascunse, pentru că, în cazul când unii dintre membrii organizației vor rămânea liberi, ei să-și poată relua activitatea.

Organizația avea și un bun comisionar la bursa din Budapesta. Acesta, când a auzit despre arestarea compliceilor, a părăsit orașul trecând probabil în Austria.

Imprumuturi pentru studenți. — Consiliul comunal din Paris a decis să creeze o casă de împrumut „pe cuvânt de onoare” exclusivă pentru studenți în lipsă. Termenul de plată va fi de 10 ani dela obținerea diplomei sau a titlului. În 10 ani își face cineva o situație în societate și poate plăti. De altfel, suma împrumutată nu trece de 3000 franci. Se împrumută în fiecare an la câte 100 de studenți săraci. În acest scop „Casa de credit pe cuvânt de cinste” e alimentată în toți anii cu suma de 300.000 franci, aproape o bagatelă și câte mizerii și suferinți nu sunt alinate!

Un detaliu interesant: Nimeni nu va fi chemat la plată pe cale de judecată.

Producția de zahăr. Cele 9 fabrici de zahăr care funcționează actualmente în tot cuprinsul României dispun de o forță motrică de 18.332 hp.

Producțiunea anului 1921—22 se ridică la aproape 20.000 tone.

În permanență sunt ocupați 4700 lucrători, iar în campania activității, 7500 lucrători.

Consumul intern, socotit à 6 kgr. de cap, se cifrează la 9000 vagoane, de aceea cantitatea produsă nu e suficientă pentru a acoperi nevoile interne.

Importul efectelor. Serviciul tarifelor din direcția vâmirilor a dat un ordin circular tuturor vâmirilor, prin care le invită să permită importul acțiunilor și titlurilor, cari au fost depuse în străinătate și cari aparțin proprietarilor din țară. Acțiunile și titlurile de război însă nu sunt admise la import.

A apărut în editura: „CARTEA ROMÂNEASCĂ” București: **Calendarul Goposdarilor pe 1923**, întocmit de I. Simionescu, profesor universitar, cu adaos gratuit: un calendar de perete. Prețul Lei 7 bani 50.

De vânzare la principalele librării din țară.

La institutul nostru sunt a se ocupa posturile de

**șef-contabil și
cassier**

pe ziua de **15 Februarie 1923.**

Retribuția după învoială.

Reflecții se vor prezenta în persoană până la termenul indicat, aducând și acte justificative.

„GEOGEANA”

institut de credit și econ. Geoagiul de jos
(Jud. Hunedoara).

2—3

Corpul Contabililor autorizați și experți-contabili, Secțiunea Cluj

CONVOCARE la 11-a adunare generală ordinară.

Membrii secțiunii Cluj a »Corpului contabililor autorizați și experți-contabili« sunt convocați prin aceasta în baza Art. din Lege și 33 din Regulament, la **ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ**, care se va ține la

28 Ianuarie st. n. 1923 la ora 10 a. m.

în sala de ședințe a Băncii Agrare S. A. Priv. din Cluj, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul cenzorilor, aprobarea bilanțului și a contului profit și pierdere încheiat la 31 Decembrie 1922 și descărcarea Consiliului de administrație și a cenzorilor.
3. Stabilirea bugetului pe anul 1923.
4. Alegerea alor 4 membrii, pe un an în Consiliul de administrație, în locul celor demisionați.

Dacă la această adunare generală nu s'ar întruni cel puțin jumătate din numărul membrilor, adunarea generală se va ține la **11 Februarie a. c.** la aceeași oră și în același loc, cu aceeași ordine de zi, cu oricâți membri ar fi prezeți.

Cluj, 22 Decembrie 1922.

Președinte:

Dominic Rațiu m. p.

Secretar:

Iosif Albou m. p.

Bursa

În bursa de efecte — ca de obicei în preajma sărbătorilor — s'au făcut puține tranzacțiuni. Puținele încheeri s'au făcut în deosebi în comparti-

mentul petroliferelor.

Cursul leului fiind scăzut, devizele au fost ceva mai ferme pe piața din București.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

%	Divid.	Ultimul curs	I a n u a r i e				
			3	4	6	8	9
Efecte:							
50%		81 1/2	—	81 3/4	Bursa de efecte	a luat vacanță	după sărbători
50%		81 1/2	—	—			
50%		83 1/4	—	—			
Bănci:							
500	320	14.400	—	—	Bursa de efecte	a luat vacanță	după sărbători
500	100	910	—	—			
500	50	740	—	—			
500	160%	410	—	—			
100	—	—	—	—			
500	65	210	—	—			
Intreprinderi:							
500	200%	2100	—	2070	Bursa de efecte	a luat vacanță	după sărbători
500	—	2050	2090	2190			
1000	—	—	—	—			

Schimbul de bani.

	Paritatea în Lei înainte de război	Ultimul curs	I a n u a r i e				
			3	4	5	6	8
Cursul la București							
100	L. 100	1243	1240	1260	1258	Bursa de devize	a luat vacanță.
100	" 100	3290	—	—	3325		
100	" 105	530	520	528	527		
100	" 105	725	725	710	7		
100	" 105	0.25	0.25 1/2	0.25 1/2	0.25 1/2		
100	" 125	2.42	2.38	2.30	2.20		
1	" 25	790	784	805	818		
100	" 100	865	860	887	895		
100	" 100	—	—	—	—		
100	" 100	—	—	—	—		
100	" 100	—	—	—	—		
1	" 5	171	169	173	175		
Paris							
100	Fr. 100	8	8.05	8	8		
1	" 5	13.70	13.82	14.10	13.78		
1	" 25	63.80	64.69	65.50	63.83		
100	" 100	70	70.90	71.75	69.80		
100	" 125	0.20	0.18	0.17	0.187		
100	" 105	43.05	42	42.15	43.10		
100	" 105	—	—	—	—		
100	" 105	00.20	—	—	—		
100	" 100	260	—	264	260 3/4		

CONVOCARE.

P. T. domni acționari ai institutului „Cassa de păstrare societate pe acții“ în Sasca-Montană să convoacă la a

XXVII adunare generală ordinară

care se va ținea în Sasca-Montană în localul institutului la 25 Februarie st. n. 1923 la oarele 3 d. a.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii și al inspecțiunii și subșternerea Bilanțului pe anul 1922.
2. Impărțirea profitului curat, darea absolutului direcțiunii și inspecțiunii, fixarea timpului de plată a dividendei.
3. Alegerea direcțiunii (§ 33.)
4. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

B. Se atrage atențiunea Domnilor acționari, că Contul Bilanț și Contul Perdere și Profit censurate și aprobate de către inspecțiune sunt puse spre vedere publică în cancelaria institutului (§. 53. p. 3.)
Din ședința direcțiunii ținută la 1 Ianuarie 1923.

Direcțiunea.

ACTIVA	Co BILANȚ pro 1922.		PASSIVA	
Cassa — — — — —	85889	05	Capital social — — — — —	250000 —
Cambii de bancă — — — — —	1350788	—	Fond de rezervă — — — — —	118911 —
Cambii cu acoperire hipotecară	290090	50	Fond de penziune — — — — —	17549 50
Imprumut Hipotecar — — — — —	79273	—	Fondul hârtiilor de valoare — — — — —	1000 —
Co Curent — — — — —	912614	92	Depunere — — — — —	2276127 73
Efecte — — — — —	433667	50	Co Curent — — — — —	525143 —
Imprumut pe Efecte — — — — —	70229	—	Dividendă neridicată — — — — —	4616 —
Realități — — — — —	45645	—	Interese transitoare — — — — —	21000 —
Mobiliar — — — — —	12005	—	Profit curat — — — — —	65863 74
	3280210	97		3280220 97

DEBIT	Co PERDERE și PROFIT pro 1922.		CREDIT	
Interese de depuneri — — — — —	83512	26	Interese de escompt — — — — —	80200 42
Darea după Interese de depuneri	7996	38	Interese de credite cambiale — — — — —	18637 80
Dare directă și comunală — — — — —	33871	85	Interese hipotecare — — — — —	22246 30
Impozitul pe cifra afacerilor — — — — —	4385	70	Interese de Efecte — — — — —	20157 38
Salare — — — — —	19600	—	Interese de Co Curent — — — — —	24613 05
Spese curente — — — — —	30746	75	Interese de întârziere — — — — —	10415 75
Adaus de scumpete — — — — —	14421	—	Provizlune — — — — —	80818 07
Profit curat — — — — —	65863	74	Diverse venite — — — — —	3308 91
	260397	68		260397 68

S. Vitian m. p.
director executiv.

Sasca-Montană la 31 Decembrie 1922.

Pentru contabilitate:
Ion Raduțescu m. p.

DIRECȚIUNEA:

George Sola m. p.

Sofronie Mica m. p.

Stefan Iucu m. p.

George Petru m. p.

INSPECȚIUNEA:

Subsemnata inspecțiune am examinat Co. Bilanț și Co. Perdere și Profit confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în consonanță.

Pavel Vitian m. p.

Ioan Petra m. p.

Alexa Enuica m. p.

Pavel Lapadat m. p.

Teodor Ilana m. p.

Constantin Mogoș m. p.

